

УДК 658.45

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАВОК В УМОВАХ МЕРЕЖЕВОЇ ЕКОНОМІКИ

Колодізева Тетяна Олександрівна, к.е.н, доцент, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків, Україна

Анотація — Розглянуто особливості формування ланцюгів поставок, врахування яких дозволить підприємствам впровадити в свою діяльність сучасні концепції мережі цінності, аутсорсингу, екстернаціоналізації та реалізувати такі переваги мережевої економіки, як компетентність, взаємодія та віртуальність.

Ключові слова — Ланцюг поставок, ланцюг цінності, логістичний ланцюг, мережа цінності, мережева економіка.

На сучасному етапі розвитку інформаційно-інноваційна економіка поступово трансформується в економіку компетентностей та взаємодії, коли компетентність та віртуальність стають головними умовами успішного функціонування компаній в конкурентному середовищі. Ускладнення ринкових відносин у ланцюзі поставок з позиції врахування фактору часу та бізнесу, орієнтованого на клієнта, призвело до трансформації ланцюгів поставок в мережеві економічні структури, до формування економічних відносин, що складаються в особливому середовищі ведення бізнесу – мережевій економіці. Організації та підприємства більшою мірою стають частиною мережевої економіки.

Проблеми формування ланцюгів поставок досліджувались закордонними та вітчизняними вченими, серед них: Сток Дж. Р., Д. М. Ламберт, Дж. Ментцер, Є.В Крикавський, Н. І. Чухрай, О. М. Сумець, Д. С. Журихіна, А. Ф. Гукалюк, О. Б. Гірна, М.Б. Будниченко, М. Н. Ковалев, М. А. Парфьонов, В. В. Щербаков, А. В. Парфьонов, Н.С. Меджибовська та ін. Але недостатньо дослідженими залишаються проблеми

врахування особливостей формування та функціонування логістичних ланцюгів в умовах трансформаційних процесів, що притаманні сучасному етапу розвитку економіки.

В роботі [1] підкреслюється, що мережі є гнучкими горизонтальними управлінськими структурами, що функціонують за рахунок загальної ресурсної бази, у якій ключовим є інформаційний ресурс. Комбінація формальних і неформальних процедур для координації й узгодження діяльності учасників мережі допомагають їм одержувати доступ до ресурсів партнерів та забезпечувати максимізацію синергетичного ефекту.

Трансформація ланцюгів поставок в мережеві структури обумовлює відповідного врахування особливостей формування цінності для клієнта, коли кожна компанія – учасник мережі приймає участь у виготовленні кінцевого продукту. Згідно з висновками роботи [3] важливою особливістю є те, що ланцюг цінності являє собою процес, де цінність створюється за лінійного процесу, який складається із послідовних кроків, кожен з яких додає цінності кінцевому результату, а мережа цінності являє собою ширший бізнес-дизайн, що використовує цифрову інформацію та спільні ресурси і компетентності для досягнення найкращого задоволення клієнтів та прибутковості, зводячи разом членів мережі. Саме оптимально сформована мережа цінності спроможна забезпечити найбільшу синергію та реалізацію переваг компетентності та віртуальності.

В роботі [3] підкреслюються переваги мережевої моделі цінності, які полягають в її клієнтоорієнтованості, швидкості, гнучкості та дотриманні тягучої стратегії, коли товари та послуги створюються для задовільнен-

ня реальних потреб споживачів майже в реальному часі.

Наступною особливістю формування логістичних ланцюгів в умовах мережевої економіки є їх глобальний характер, створення так званих бренд-компаній, які являють собою своєрідні мережі зовнішніх структур “співтовариства доданої вартості” (СДВ). Згідно з роботою [4], динамічна та гнучка взаємодія між суміжними мережами бренд-компаній приводить до створення мета-ринків, які характеризуються високою здатністю до швидкої інтеграції.

Ще однією особливістю формування сучасних логістичних ланцюгів є впровадження концепції аутсорсингу та створення віртуальних підприємств.

В роботі [4] екстерналізація визначається як розподіл функцій виробничої діяльності між різними підприємствами з наступною синхронізацією їх діяльності за допомогою угод про партнерство (аутсорсинг). Найбільшою мірою такий шлях розвитку взаємин у ланцюзі поставок характерний для підприємств автомобільної промисловості, де більша частина комплектувальних виробляється на підприємствах аутсорсерах. Синергія результатів екстерналізації підсилюється в результаті мережевої інтеграції з партнерами в рамках корпоративних альянсів. Таку форму стратегічної інтеграції слід віднести до систем, що тягнуть, які є слабкоструктурованими

В роботі [2] важливими властивостями віртуальних підприємств вважаються децентралізація, розподіленість, наявність механізмів гнучкого формування нових організаційних структур, здатність до швидкої адаптації до мінливих вимог ринку, координація та взаємодія на основі узгодженого з партнерами по бізнесу управління бізнес-процесами та ресурсами. Віртуальність та

клієнтоорієнтованість, гнучкість і оперативний, інвестиційний, управлінський синергізм визначають пріоритетний розвиток віртуальних підприємств в умовах мережевої економіки.

Для підприємств України формування регіональних віртуальних підприємств може слугувати основою підвищення економічного потенціалу країни та вирішення соціальних проблем.

Отже, ефективне формування логістичних ланцюгів з урахування сучасних мегатрендів та переваг мережевої економіки потребує врахування особливостей, подальше вивчення яких може бути предметом подальших наукових досліджень.

Список використаної літератури

1. Будниченко М. Б. Еволюція концепції ланцюга цінності у мережу цінності / М. Б. Будниченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.sciary.com/journal-scientific-piei-article-76464>.
2. Иванов Д. А. Управление цепями поставок / Д. А. Иванов. – СПб. : Изд. Политехн. ун-та, 2010. – 660 с.
3. Меджибовська Н.С. Сучасні тенденції управління ланцюгами поставок/ Н.С. Меджибовська // Праці Одеського політехнічного університету. 2011. Вип. 1(35), С.284
4. Чечет А. М. Сучасні тенденції управління ланцюгами поставок / А. М. Чечет // Вісник НТУ. – К. : НТУ. – 2012. – Вип. 26. – С. 351–354.

Автори

Колодізева Тетяна Олександрівна, доцент, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (kolodizeva@ukr.net).

Тези доповіді надійшли 07 лютого 2017 року.

Опубліковано в авторській редакції.